

LEVL

Raïssa Peeters
Heidi Depraetere

Diversiteit binnen lerarenteams

Kick-Off Plan Samenleven

Donderdag 20 oktober 2022

Inhoud

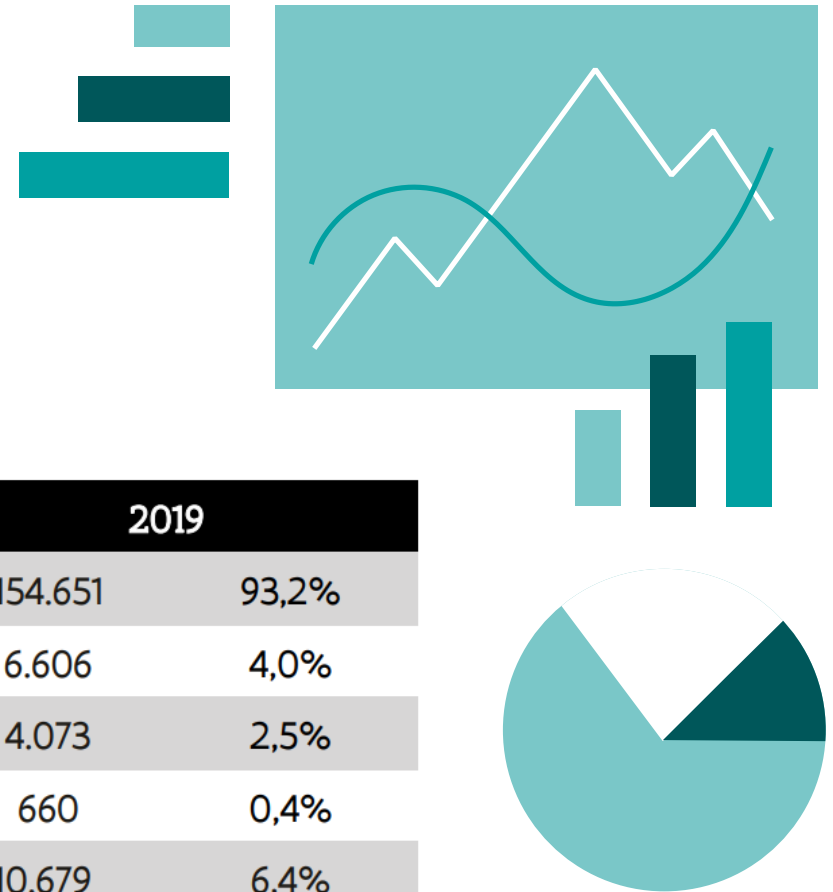
1. Waarom streven naar etnisch divers lerarenkorps?
2. Welke drempels en hefboomen zijn er bij begeleiding naar en doorheen lerarenopleidingen?
3. Waar kunnen we inspiratie halen?
4. Wat kunnen lokale besturen concreet doen?

Waarom streven naar een etnisch divers lerarenkorps?

Ondervertegenwoordiging in lerarenberoep

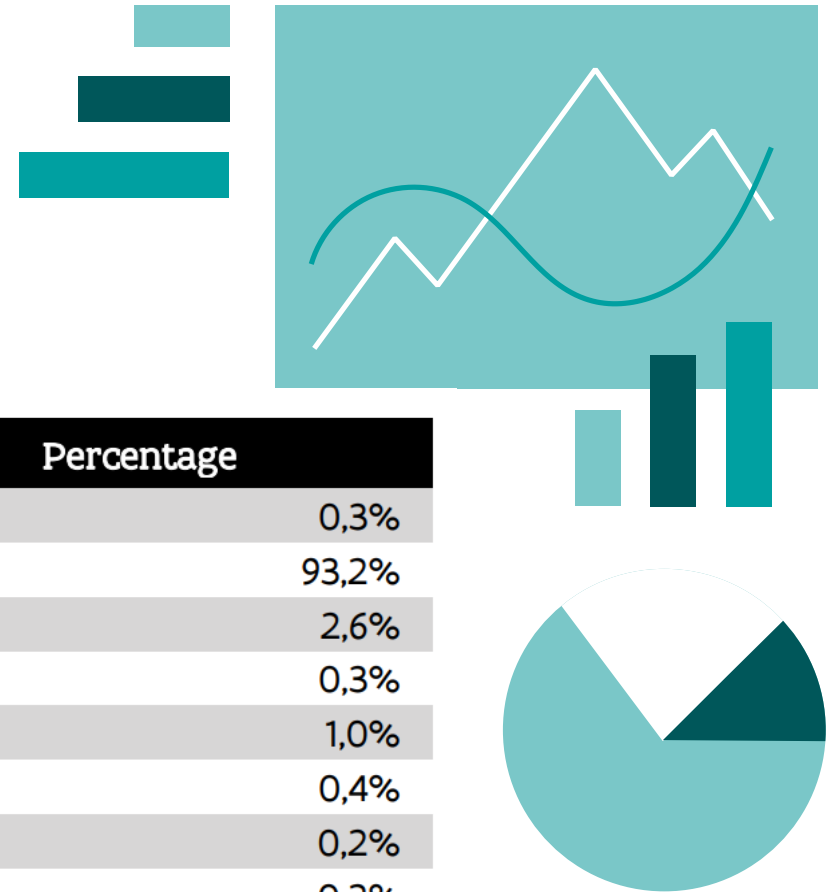

Herkomst	2013		2016		2019	
Belgische herkomst	146.414	94,8%	149.206	93,9%	154.651	93,2%
EU	5.035	3,3%	5.872	3,7%	6.606	4,0%
Niet EU	2.542	1,6%	3.273	2,1%	4.073	2,5%
Onbekend	518	0,3%	568	0,4%	660	0,4%
Totaal buitenlandse herkomst	7.577	4,9%	9.145	5,8%	10.679	6,4%
Totaal	154.509	100%	158.919	100%	165.990	100%

Tabel 2: Herkomst van leerkrachten 2013-2016-2019

Bron: [Vlaamse Overheid, 2021](#)

Ondervertegenwoordiging in lerarenberoep

Landengroep	Aantal	Percentage
Azië	522	0,3%
België	154.749	93,2%
Buurlanden	4.286	2,6%
EU12	467	0,3%
Maghreb	1.578	1,0%
Onbekend	661	0,4%
Overige landen	272	0,2%
Rest Europa	383	0,2%
Sub-Saharaanse landen	223	0,1%
Turkije	987	0,6%
West en Noord EU15	347	0,2%
Zuid EU15	1.541	0,9%
Totaal	166.016	100%

Tabel 3: Detail herkomst leerkrachten (2019)

Bron: [Vlaamse Overheid, 2021](#)

Beperkte diversiteit in lerarenopleidingen

Niet iedereen vindt even gemakkelijk de weg naar het hoger onderwijs

([Vanwijnsberghe et al., 2019](#)):

- Lerarenopleidingen hebben het moeilijker dan andere opleidingen om studenten met een migratieachtergrond aan te trekken. ([SERV, 2020](#))
- Student-leraren met minderheids- en/of migratieachtergrond vallen vaker uit tijdens de opleiding. ([PPMI, 2017](#); [Pulinx, 2021](#))

Geen diversiteit in debat lerarentekort

“Zelfs in tijden van krapte met mogelijk nefaste gevolgen voor het onderwijs van onze kinderen, blijft echte inclusie nog voor vele vraagtekens zorgen. Hoewel diversiteit voor de klas een deel van de oplossing is, blijft dit debat moeizaam lopen.”

Bron: [Knack, 15 juni 2022](#)

Meer diversiteit in het lerarenberoep ...

... is een bijdrage in aanpakken nijpende **lerarentekort**.

... zorgt voor een betere **weerspiegeling** van de maatschappij. (cf. streefdoel Regeerakkoord, 2019)

... leidt tot **kwalitatief onderwijs** voor alle leerlingen:

Betere omgang met diversiteit

Positieve impact op leerresultaten en welbevinden van alle leerlingen. (Agirdag, 2020)

... heeft een invloed op **studiekeuze**: meer kiezen voor de lerarenopleiding.

... helpt het doorbreken van stereotype **beeldvorming**.

... is een bijdrage aan **evenredige arbeidsdeelname** en bestrijding sociale ongelijkheid.

Hoe is de situatie in jouw regio?

Hoe nijpend is het lerarentekort?

Hoe etnisch divers zijn het lerarenkorps en de lerarenopleidingen?

Welke acties worden momenteel genomen m.b.t. etnische diversiteit in het lerarenkorps?

Welke drempels en hefbomen zijn er bij begeleiding naar en doorheen de lerarenopleiding?

“Net nadat we samen een groepswork over racisme hadden gemaakt, hoorde ik mijn medestudenten de meest racistische, vrouwenonvriendelijke en islamofobe opmerkingen maken. Dat zijn dan de leraren van morgen. Het doet me twijfelen of ik dit beroep wel wil.”

Bron: [Knack, 4 oktober 2022](#)

De stem van ...

43 (student-)leerkrachten met een migratieachtergrond uit lager en secundair onderwijs

- **Vragenlijst**

- ✓ 22 respondenten
- ✓ Thomas More (Mechelen), Odisse (Aalst & Sint-Niklaas), VIVES (Torhout & Kortrijk), Universiteit Antwerpen en KULeuven
- ✓ Onderwerpen: ervaringen, motivatie, meertaligheid, diversiteit, *sense of belonging*, ...

- **Interviews**

- ✓ 11 respondenten
- ✓ VLEKHO, HoGent, Ugent, Odissee, KULeuven, AP Hogeschool
- ✓ Onderwerpen: curriculum, welzijn, stages ...

- **Focusgroep**

- ✓ 9 respondenten
- ✓ Arteveldehogeschool Gent

Drempels

- Onvoldoende gestimuleerd voor studiekeuze lerarenopleiding
- Ervaringen met discriminatie
- Gepercipieerde taalachterstand
- Problemen bij vinden stageplaats
- Negatieve ervaringen en verwachtingen m.b.t. stageplaats
- Financiële moeilijkheden
- Verbod op religieuze tekens
- Gebrek aan diversiteit in lerarenopleiding (zowel kwantitatief als kwalitatief)
- Angst voor werkkansen als leerkracht met migratieachtergrond
- Geen plek om racisme en discriminatie aan te kaarten
- ...

Hefbomen

- Eigen veerkracht en zelfvertrouwen
- Academisch zelfvertrouwen
- Motivatie voor het lerarenberoep
- Hoge verwachtingen van leerkrachten en docenten
- (Mentale) ondersteuning van medestudenten en omgeving
- Constructieve feedback
- Erkenning van en omgang met diversiteit
- Meerwaarde binnen schoolcontext
- Voorbeeldrol voor leerlingen met migratieachtergrond
- ...

Welke drempels en hefboomen zijn er in jouw regio?

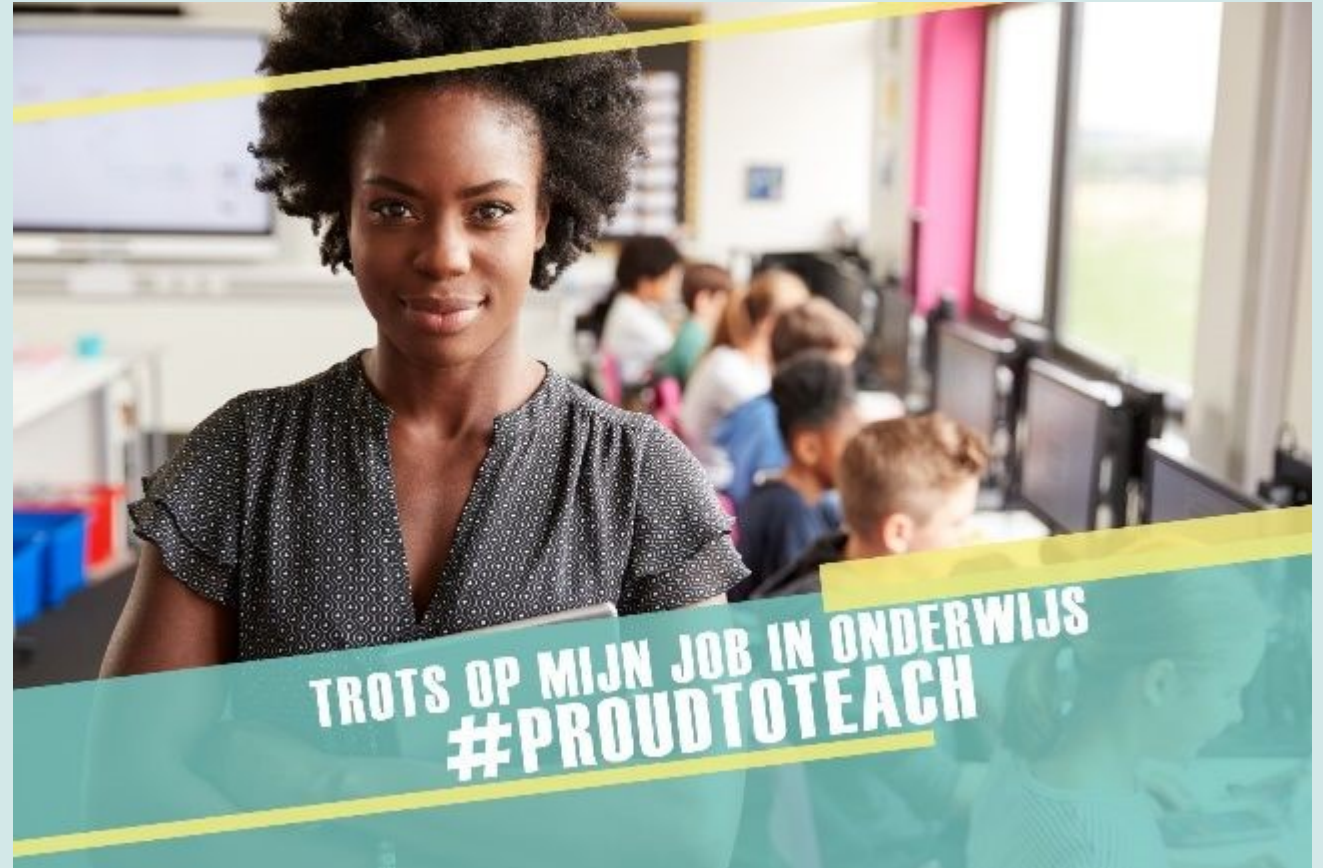
Welke drempels en hefboomen herken je?

Wie wijst op drempels en hefboomen binnen je regio?

Wat wordt op dit ogenblik gedaan met aanwezige drempels en hefboomen?

Waar kunnen we inspiratie halen?

Bron: [Proud to teach](#)

Diverse leraarskamer. *Iedereen leerkracht*

- **Samenwerking:** Stad Antwerpen, Orbit vzw, Lerarenopleidingen, Teach for Belgium.
- **Traject** met 3 luiken waarbij leerlingen ondersteuning krijgen van studiekeuze in derde graad secundair onderwijs tot bij de start in het lerarenberoep.
- Zet in op **coaching en begeleiding** van startende leerkrachten met een migratieachtergrond

Meer informatie:

[Diverse leraarskamer | Onderwijsnetwerk Antwerpen](#)

[De inclusieve leraarskamer - ORBIT vzw](#)

The background features a light teal color with several white paper documents scattered across it. Some documents contain stylized charts, including pie charts and bar graphs. Multiple hands of different skin tones (red, brown, and dark brown) are shown in various positions, some holding pens and pointing at the documents, suggesting a collaborative work environment.

Eva Bxl vzw: De Baobab

- Voor gemotiveerde Brusselaars **zonder diploma hoger onderwijs**.
- Met **werknemersstatuut** en o.b.v. kleuterleid(st)er.
- 4 jaar intensieve **coaching** in lerarenopleiding.
- **Begeleiding** als beginnend leerkracht.
- Zet in op **relatie tussen school – ouders – buurt** door structureel **rolmodellen** te integreren
- Samenwerking: OCB, lerarenopleidingen kleuteronderwijs, Huis van het Nederlands, Brusselse Nederlandstalige basisscholen

Meer informatie: <https://evabxl.be/project/de-baobab/>

Eva Bxl vzw: De Baobab

Talent for teaching

- **Leerlingen uit derde graad secundair onderwijs** proeven van het lerarenberoep.
- Voor scholen in **Vlaanderen en Brussel**.
- **Lestalent opsporen en stimuleren**.
- Opstap naar lerarenopleiding.
- Begeleiding van eigen leerkrachten.
- Inzet wordt beloond.
- Samenwerking: Koning Boudewijnstichting en Onderwijscentrum Brussel

Meer informatie: [Talent for Teaching, laat jong lestaalent nu al schitteren!](#)

Wat inspireert je voor je eigen regio?

Met wie zou je kunnen samenwerken?

Welke succesfactoren en randvoorwaarden zie je?

Wat kunnen lokale besturen concreet doen?

Begeleiding naar de lerarenopleiding

- Ondersteun **studieloopbaanbegeleiding** in secundaire scholen (bijv. infomarkt studie- en beroepen)
- Werk samen met **buurt- en jeugdorganisaties** die doelgroepgericht werken.
- Ook bij zij-instromers **outreaching** werken.
- Ondersteun onderwijzend personeel van secundaire scholen en hogescholen met **professionaliseringsaanbod** (bijv. cultuursensitieve begeleiding, omgaan met diversiteit, meertaligheid benutten en taalontwikkeling Nederlands ondersteunen, coaching en mentoring, beleidsvoering diversiteit en inclusie, interculturele communicatie, veerkracht, dekoloniseren curriculum, multicultureel onderwijs ...)
- Stimuleer en faciliteer **samenwerking** tussen verschillende sectoren.

Welke plannen zijn er in jouw regio?

Waar ligt de focus?

Wie werkt er aan mee?

Hoe zullen etnische minderheidsgroepen participeren aan beleid en acties?

Uitnodiging netwerk- en inspiratiemoment

Ontmoeting en uitwisseling met organisaties, (student-)leerkrachten en iedereen met interesse in het thema:

- Woensdag 23 november 2022 ([De Roma, Antwerpen](#))
- Woensdag 7 december 2022 ([vzw Capital, Brussel](#))

LEVEL

Vooruitgangsstraat 323

1030 Schaarbeek

www.level.be

Medewerker onderwijs: raissa.peeters@level.be

Medewerker Brussel (onderwijs): heidi.depraetere@level.be